

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Συνοπτικά στοιχεία για τις υφιστάμενες υποδομές, υπηρεσίες και δράσεις των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής των φοιτητών και του προσωπικού στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Μάρτιος 2023

A. Εισαγωγή

Η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας (ΕΑΠ) στο πλαίσιο της θεσμικής της αποστολής και των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές ορίζονται στο Νόμο 4780/2021, έχει θέσει ως προτεραιότητα την ενσωμάτωση της διάστασης της καθολικής πρόσβασης σε όλα τα στάδια της Εκπαίδευσης. Με γνώμονα την αναγκαιότητα ενίσχυσης του θεμελιώδους δικαιώματος της καθολικής πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση για τους φοιτητές και για όλα τα μέλη με αναπηρία της ακαδημαϊκής κοινότητας, η ΕΑΠ ανέλαβε σειρά πρωτοβουλιών για συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς με στόχο την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Η ΕΑΠ απευθύνθηκε τον Φεβρουάριο 2022 με επιστολή προς τους Πρυτάνεις όλων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) με σκοπό την ενημέρωσή της σχετικά με τις υφιστάμενες υποδομές, υπηρεσίες και δράσεις των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής των φοιτητών και του προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η ΕΑΠ με την επιστολή αυτή αναζήτησε πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια για την επίτευξη της καθολικής προσβασιμότητας, δίνοντας έμφαση σε ζητήματα προσβασιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Όλα τα ΑΕΙ ανταποκρίθηκαν με την αποστολή των σχετικών στοιχείων, που συνοψίζονται στο παρόν κείμενο.

Ως γενική διαπίστωση, τα Ιδρύματα καταβάλλουν συστηματική προσπάθεια για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, βάσει της εξέλιξης του νομοθετικού πλαισίου και των δυνατοτήτων που παρέχουν οι χρηματοδοτικές δυνατότητες διαχρονικά του Γ' & Δ' ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ.

Τα ΑΕΙ της χώρας εστιάζουν στη διαχείριση των ζητημάτων ανάγκης υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία μέσω της οργάνωσης και λειτουργίας ενός διοικητικού και επιστημονικού /

εκπαιδευτικού μηχανισμού ικανού να υποστηρίξει τόσο τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας όσο και τους πολίτες που εμπλέκονται στη ζωή του Πανεπιστημίου.

Στο πλαίσιο του νέου νομοθετικού πλαισίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση προβλέπεται η θέσπιση και λειτουργία σε κάθε ΑΕΙ «Επιτροπής Προσβασιμότητας & Στήριξης Ατόμων με Αναπηρία», με αρμοδιότητα να προτείνει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο γενικότερης στήριξης για τα άτομα με αναπηρία του εκάστοτε Ιδρύματος.

Γενικότερα, με τον Οργανισμό και τον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Ιδρύματος προσδιορίζεται η συνολικότερη πολιτική του Ιδρύματος που αφορά:

- ◆ την υποστήριξη των φοιτητών με αναπηρία, καθώς και
- ◆ την επίλυση των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές με αναπηρία.

Β. Γενικό υφιστάμενο πλαίσιο

Μέσω της δράσης «Υποστήριξη Παρεμβάσεων Κοινωνικής Μέριμνας Φοιτητών Πανεπιστημίου» του Επιχειρησιακού Προγράμματος *Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση*, 2014-2020, παρασχέθηκαν υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, όπως δράσεις ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής, παραγωγής προσβάσιμων συγγραμμάτων και προσβάσιμων ιστοσελίδων, υποστήριξης τυφλών/κωφών/κινητικά εμποδιζόμενων φοιτητών, υλικοτεχνικές παρεμβάσεις, καθώς και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΑΕΙ σε θέματα αναπηρίας. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη διευκόλυνση των φοιτητών με αναπηρία προκειμένου να πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση που προβλέπεται στον κύκλο σπουδών τους κατά ισότιμο τρόπο με κάθε άλλο φοιτητή.

Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού Προγράμματος *Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020*, προβλέφθηκε η οικονομική ενίσχυση των φοιτητών με αναπηρία σε σύνδεση με την πρόοδο των σπουδών τους. Συγκεκριμένα, το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) προκήρυξε προπτυχιακές υποτροφίες για όλα τα Τμήματα/Σχολές των ΑΕΙ της χώρας. Σκοπός ήταν η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Γ. Δράσεις και παρεμβάσεις των ΑΕΙ για την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαιδευτική διαδικασία

Οι βασικές δράσεις που υλοποιήθηκαν στα Ιδρύματα, με συγχρηματοδότηση κατά κύριο λόγο από το ΕΣΠΑ 2014-2020, ήταν:

- 1) Διαρκής καταγραφή αναγκών των φοιτητών με αναπηρία καθώς και της λοιπής ακαδημαϊκής κοινότητας (εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού) με αναπηρία και εξατομικευμένη στήριξη.
- 2) Διευκόλυνση σπουδών και ορισμός υπεύθυνου Συμβούλου Καθηγητή Προσβασιμότητας.

- 3) Προσβασιμότητα ψηφιακών υπηρεσιών.
- 4) Μετατροπή των ακαδημαϊκών συγγραμμάτων σε ποικίλες προσβάσιμες μορφές.
- 5) Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης: συμμετοχή μέσω της Βιβλιοθήκης και των Κέντρων Πληροφόρησης στην AMELib (Accessible Multi-modal Electronic Library)¹ και λειτουργία προσβάσιμων σταθμών εργασίας.
- 6) Διαμόρφωση Πολιτικής Ιδρύματος και δημιουργία Επιτροπής φοιτητών με αναπηρία.
- 7) Ανάδειξη της Μονάδας Προσβασιμότητας των ΑΕΙ και διασύνδεση με σχετικούς φορείς.
- 8) Προγράμματα Άθλησης και Φυσικής Αγωγής για φοιτητές με αναπηρία.
- 9) Πρόσβαση σε προγράμματα πραγμάτωσης καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, αθλητικών δρώμενων, κλπ.
- 10) Λειτουργία Γραφείων Συμβουλευτικής και ψυχολογικής/ εξατομικευμένης/ ομαδικής Υποστήριξης.
- 11) Υπηρεσίες τηλεσυμβουλευτικής σε φοιτητές που δυσκολεύονται να προσέλθουν στο Ίδρυμα.
- 12) Λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης που παρέχουν μέσω ειδικού προγράμματος, συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη της σταδιοδρομίας των φοιτητών και των αποφοίτων με αναπηρία.
- 13) Προγράμματα εθελοντισμού: ορισμένα ιδρύματα έχουν καθιερώσει Δίκτυο Υποστήριξης Φοιτητών με αναπηρία με εθελοντές φοιτητές.
- 14) Σεμινάρια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για θέματα αναπηρίας.
- 15) Επιμόρφωση προσωπικού και εκπαιδευτική υποστήριξη φοιτητών και καθηγητών.
- 16) Εξοπλισμός και τεχνολογική υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία, θέσεις εργασίας / μελέτης για τυφλούς και μερικώς βλέποντες, ομιλούντα βιβλία.
- 17) Βιωματικά εργαστήρια και ομαδικά προγράμματα με μικτή σύνθεση (απαρτιζόμενα από φοιτητές με αναπηρία και φοιτητές που ανήκουν στον γενικό πληθυσμό).
- 18) Διασύνδεση, με τη συγκατάθεση των φοιτητών, με ιατρικές δομές/ προσωπικό.
- 19) Ενίσχυση των δομών Κοινωνικής Μέριμνας του Ιδρύματος: μετακίνηση φοιτητών με αναπηρία και κυρίως χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων, διαχείριση έκτακτων περιστατικών, εξατομικευμένα Σχέδια Δράσης για φοιτητές που παρουσιάζουν εκπαιδευτικές- ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, κλπ.
- 20) Προσβασιμότητα ιστότοπων ώστε να καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναπηριών, και δημιουργία ιστοσελίδων αποκλειστικά για φοιτητές με αναπηρία.
- 21) Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σε φοιτητές με αναπηρία.
- 22) Λειτουργία σταθμών ΕΚΑΒ μέσα στην Πανεπιστημιούπολη.

Δ. Κτηριακές Υποδομές - Φυσική προσβασιμότητα - διαδικασίες διαφυγής

1. Στο πλαίσιο των επιβαλλόμενων εκ του Νόμου 4067/2012 ειδικών ρυθμίσεων για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων, τα Ιδρύματα έχουν προβεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό στις απαραίτητες διαμορφώσεις των

---

¹ Η AMELib αποτελεί τη Μονάδα Υποστήριξης Προσβασιμότητας του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ).

κτηρίων τους, ώστε οι λειτουργικοί τους χώροι να είναι προσπελάσιμοι: προσβάσιμη είσοδος, κατάλληλα κεκλιμένες ράμπες πρόσβασης στις εγκαταστάσεις, πρόσβαση σε όλους τους ορόφους του κτηρίου με ανελκυστήρες ειδικών προδιαγραφών, προσβάσιμη τουαλέτα ανά κτήριο, κατά περίπτωση αναβατόρια κλιμακοστασίων.

2. Ορισμένα Πανεπιστήμια διαθέτουν σχέδιο φυσικής προσβασιμότητας και διαδικασίες διαφυγής. Τα περισσότερα Ιδρύματα έχουν ένα εν εξελίξει σχέδιο φυσικής προσβασιμότητας, που στην τελική του μορφή θα περιλαμβάνει ένα σύνολο παρεμβάσεων στις υποδομές των κτηρίων και του περιβάλλοντος χώρου, αρχικώς στον εσωτερικό χώρο και στη συνέχεια με δημιουργία δικτύων που θα συνδέουν τα κτήρια μεταξύ τους και με τις πύλες εισόδου.
3. Η πλειονότητα των ιδρυμάτων διαθέτει παλαιό κτηριακό δυναμικό, συμπεριλαμβανομένων και διατηρητέων κτηρίων, που κατασκευάστηκε σε περίοδο που δεν υφίστατο σχετική πρόβλεψη και ως εκ τούτου τα κτήρια δεν έχουν σχεδιαστεί με τεχνικές προδιαγραφές που να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα. Κατά συνέπεια, τα Ιδρύματα ακολουθούν τις σχετικές κατευθύνσεις επιχειρώντας να κάνουν όλες τις εύλογες προσαρμογές, όπου απαιτούνται και όπου μπορούν να υλοποιηθούν.
4. Οι επεμβάσεις που έγιναν σε μετέπειτα χρόνο σε πολλές περιπτώσεις καλύπτουν μέρος μόνο των απαιτήσεων του Νόμου. Σε κτήρια που ανακαινίσθηκαν ή σε νεοαναγερθέντα κτήρια, εφαρμόστηκαν οι επιταγές της σχετικής νομοθεσίας, χωρίς να καλύπτονται απόλυτα όλες οι πιθανές ανάγκες. Επισημαίνονται επίσης τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των κτηριακών υποδομών κάθε μονάδας του Ιδρύματος, δεδομένης της γεωγραφικής διασποράς των περισσότερων ΑΕΙ.
5. Τα περισσότερα Ιδρύματα διαθέτουν προσβάσιμες εισόδους στα ισόγεια τους και ειδικά στις αίθουσες διδασκαλίας, εξασφαλίζοντας την προσβασιμότητα κατά την οριζόντια κίνηση. Η επίτευξη ανεμπόδιστης κατακόρυφης κίνησης όμως συναντά δυσκολίες, ειδικά στην περίπτωση των παλαιών κτηρίων.
6. Ορισμένα Ιδρύματα διαθέτουν θέσεις στάθμευσης για οχήματα ατόμων με αναπηρία.
7. Μια βασική έλλειψη ως προς την προσβασιμότητα, που επισημαίνεται από τα περισσότερα Ιδρύματα, είναι το γεγονός ότι στα πεζοδρόμια του περιβάλλοντος χώρου δεν υπάρχουν προσβάσιμες διαδρομές.
8. Συγκεκριμένα ΑΕΙ έχουν καταγράψει τα στοιχεία προσβασιμότητας ανά κτηριακή υποδομή, έχουν εκτελέσει αυτοψίες και έχουν συντάξει σχετικές τεχνικές εκθέσεις συνοδευόμενες από μετρήσεις και φωτογραφίες. Άλλα Ιδρύματα έχουν συγκροτήσει σχετικό φάκελο για δημοπράτηση/ανάθεση σχετικής μελέτης προκειμένου να ελεγχθεί αν τηρούνται όλες οι προδιαγραφές προσβασιμότητας ή απαιτούνται πρόσθετες επεμβάσεις σε όλα τους τα κτήρια.
9. Αρκετά Ιδρύματα έχουν αναπτύξει ψηφιακές εφαρμογές και εργαλεία διευκόλυνσης της κίνησης ατόμων με αναπηρία, με δυνατότητες πλοήγησης και αναζήτησης του χώρου ως σημείο αφετηρίας ή προορισμού στην υπάρχουσα γεωχωρική υποδομή, καθώς και φυσικής χωροσήμανσης, έντυπους ανάγλυφους χάρτες, οπτικοακουστικές ενδείξεις και διαμόρφωση χώρων και εξοπλισμό για άτομα με αναπηρία.

10. Λίγα Ιδρύματα διαθέτουν προσβάσιμα μέσα μεταφοράς για φοιτητές με κινητική αναπηρία.
11. Τα περισσότερα δρύματα πραγματοποίησαν την ψηφιακή καταγραφή των υποδομών τους στην ειδική πλατφόρμα καταγραφής στοιχείων κτηρίων δημοσίου ενδιαφέροντος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), με στόχο την αξιολόγηση της προσβασιμότητάς τους και εν συνεχεία της λήψης μέτρων από την Πολιτεία για τη διασφάλισή της.

Ε. Διαπιστώσεις:

- 1) Παρατηρείται έλλειψη εξειδικευμένων μελετών και πλήρους χαρτογράφησης των αναγκών φυσικής και ψηφιακής προσβασιμότητας και προσβασιμότητας υπηρεσιών, διαδικασιών και εκπαιδευτικού υλικού.
- 2) Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα φυσικής προσβασιμότητας και προσβασιμότητας υπηρεσιών, διαδικασιών και εκπαιδευτικού υλικού στην εκπαιδευτική διαδικασία. Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι παρεμβάσεις για συγγράμματα προσβάσιμα στους φοιτητές με αναπηρία / χρόνιες παθήσεις ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, διερμηνείας στη νοηματική κατά τις παραδόσεις και τα εργαστήρια, καθώς και δράσεις για τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας, και εν γένει δράσεις υποστήριξης των φοιτητών και του προσωπικού με αναπηρία. Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να κινηθούν τα Σχέδια Προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία των Πανεπιστημίων, τα οποία προβλέπεται να αξιοποιηθούν ως θεσμικά εργαλεία για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και οργανωτικής λειτουργίας των ΑΕΙ.
- 3) Τα περισσότερα ΑΕΙ δεν διαθέτουν ολοκληρωμένη μελέτη προσβασιμότητας και πυρασφάλειας ούτε ενιαίο εγκεκριμένο σχέδιο φυσικής προσβασιμότητας και καθορισμένες διαδικασίες διαφυγής ατόμων με αναπηρία από τις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Δεν προβλέπεται κάτι ξεχωριστό από τα ισχύοντα για το σύνολο του προσωπικού και των παρευρισκόμενων στις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος. Στην πράξη ακολουθείται το σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης και η ασφαλής απομάκρυνση του ατόμου με αναπηρία γίνεται με τη βοήθεια μιας ομάδας ασφαλείας.
- 4) Στα περισσότερα ΑΕΙ υφίσταται μερική υποδομή για φυσική προσβασιμότητα, όπως ράμπες και ασανσέρ που παρέχουν πρόσβαση στην πλειονότητα των εγκαταστάσεων (εργαστήρια, αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκη, αμφιθέατρα, χώροι στέγασης των διοικητικών υπηρεσιών, κυλικεία, εστιατόρια, προσβάσιμη τουαλέτα, κλπ.).
- 5) Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το ζήτημα που έχει ανακύψει από τον Μάρτιο του 2020, μετά την έκδοση του ν. 4672/2020 (ΦΕΚ 48/Α/04-03-2020), όπου αναφέρεται ότι «...σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων ...», για διδακτικό υλικό που προέρχεται από εκδοτικούς οίκους που αρνούνται τη διάθεση των βιβλίων σε πηγαία μορφή.

- 6) Όλες οι δράσεις που υλοποιούνται προς όφελος της ακαδημαϊκής κοινότητας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, όπως τα Γραφεία Διασύνδεσης, τα Γραφεία Υποστήριξης της Διδασκαλίας και Μάθησης στην Ανώτατη Εκπαίδευση, οι Μονάδες Στρατηγικού Σχεδιασμού των ΑΕΙ, καθώς και οι παρεμβάσεις ψηφιακού μετασχηματισμού, θα πρέπει να ενσωματώνουν τη διάσταση της 'καθολικής πρόσβασης' μέσω μιας προσέγγισης 'καθολικού σχεδιασμού'.
- 7) Οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι των ΑΕΙ για την υλοποίηση έργων φυσικής και ψηφιακής προσβασιμότητας καθιστούν το ΕΣΠΑ βασικό χρηματοδοτικό μηχανισμό. Τίθεται, παράλληλα, το ζήτημα της διασφάλισης της βιωσιμότητας των παρεμβάσεων.
- 8) Ελάχιστα Ιδρύματα συμπεριέλαβαν στις απαντήσεις τους στατιστικά δεδομένα, π.χ. αναλυτικά στοιχεία ανά τμήμα, φύλο, και είδος αναπηρίας των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, των υφιστάμενων παρεμβάσεων προσβασιμότητας κ.λπ.. Χρειάζονται αναλυτικά στατιστικά στοιχεία ανά ΑΕΙ.

ΣΤ. Εν κατακλείδι:

- α) Πρέπει να γίνει χαρτογράφηση όλων των καινοτόμων πρωτοβουλιών για τη διασφάλιση πρόσβασης στην παιδαγωγική / εκπαιδευτική διαδικασία και προώθηση αυτών ως καλών πρακτικών μεταξύ των ΑΕΙ.
- β) Πρέπει να αξιολογούνται οι δράσεις και παρεμβάσεις που υλοποιούνται στα ΑΕΙ και αφορούν την προσβασιμότητα.
- γ) Η ενίσχυση της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας (συνεργασίες με Ιδρύματα του εξωτερικού, συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα όπως το Erasmus+ ή άλλα ευρωπαϊκά ή/και περιφερειακά προγράμματα) αποτελεί κοινό στόχο της πολιτείας και των ΑΕΙ. Πρέπει να δοθεί έμφαση στην άρση των εμποδίων και στη διευκόλυνση της κινητικότητας όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- δ) Στο πλαίσιο της αποστολής της, η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) πρέπει να συλλέγει, να αναλύει και να παρουσιάζει τα δεδομένα που αφορούν θέματα φυσικής και ψηφιακής προσβασιμότητας καθώς και προσβασιμότητας υπηρεσιών, διαδικασιών και εκπαιδευτικού υλικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως σημαντικό κριτήριο ποιότητας και επιτευγμάτων για τη μοριοδότηση και χρηματοδότηση των ιδρυμάτων.²

---

² Το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ πρέπει να συμμορφώνεται με τα πρότυπα ποιότητας που ορίζει η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ). Η ΕΘΑΑΕ είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία συστάθηκε με τον Νόμο 4653/2020, εποπτευόμενη από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με κύρια αποστολή της τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εκτός από τη διασφάλιση της ποιότητας, η ΕΘΑΑΕ συμβάλλει στη διαμόρφωση και εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με στόχο την ενίσχυση του στρατηγικού σχεδιασμού, ο Νόμος 4653/2020 εισήγαγε την υποχρέωση των ΑΕΙ να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τετραετή σχέδια δράσης και να συνάπτουν προγραμματικές συμφωνίες με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σύμφωνα με το ανωτέρω πλαίσιο, η χρηματοδότηση των ΑΕΙ βασίζεται εν μέρει (20%) σε κριτήρια απόδοσης, όπως διεθνοποίηση, διασφάλιση ποιότητας, έρευνα και καινοτομία, απορρόφηση πτυχιούχων στην αγορά εργασίας κλπ., ενώ εν μέρει (80%) βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, όπως ο αριθμός φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού, κλπ.

- ε) Βασικός στόχος κάθε σχεδιασμού είναι η δημιουργία «προσβάσιμης αλυσίδας», που θα διασφαλίζει την αυτόνομη, ασφαλή και συνεχή κίνηση των ατόμων με αναπηρία και γενικότερα των εμποδιζόμενων ατόμων στο σύνολο των εγκαταστάσεων του ΑΕΙ και στην εκπαιδευτική διαδικασία συνολικά.
- στ) Είναι απαραίτητη η λειτουργία φωτεινής, ηχητικής, απτικής και γραμμικής σήμανσης που θα επισημαίνει τις διαδρομές εξόδου, και εξόδου κινδύνου. Θα πρέπει να υπάρχει συνολικό σχέδιο εκκένωσης των εγκαταστάσεων σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης με την ανάλογη εκπαίδευση φοιτητών και προσωπικού, μεριμνώντας για εξειδικευμένο σχέδιο εκκένωσης για άτομα με αναπηρία.
- ζ) Προτείνεται η χρήση, σε όλα τα Ιδρύματα, ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών για την υποστήριξη ομάδων χρηστών όπως άτομα με κινητική αναπηρία και άτομα με αναπηρία όρασης ή ακοής.
- η) Είναι απαραίτητη, για κάθε Ίδρυμα, η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των ελλείψεων που εμποδίζουν την αυτόνομη μετακίνηση, η πρόταση λύσεων σχεδιαστικής ανανέωσης, διορθωτικών παρεμβάσεων των υποδομών και δημιουργίας νέων καθώς και τρόπων βελτίωσης της προσβασιμότητας και της διαδικασίας διαφυγής σε έκτακτη ανάγκη, βάσει των πιο σύγχρονων κανονισμών.
- θ) Πρέπει να ενισχυθεί η στήριξη της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην Ανώτατη Εκπαίδευση στη νέα Προγραμματική Περίοδο του ΕΣΠΑ 2021-2027.